

MOEILIK JAAR VOOR RUNDVLEESMARKT

Jan Bolhuis

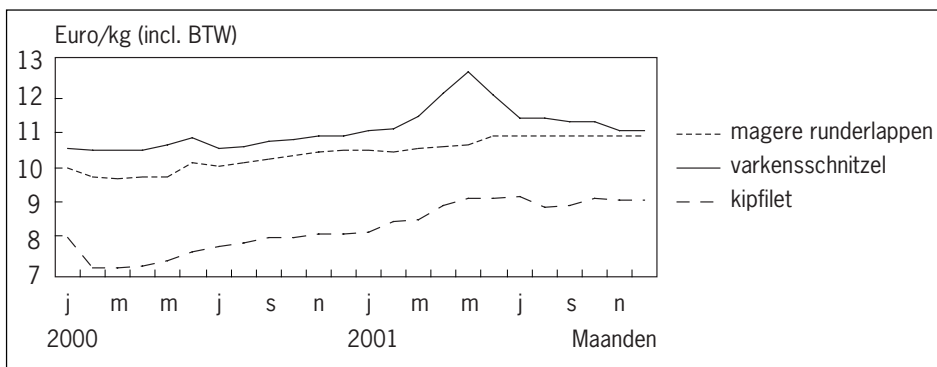
De rundvleesmarkt heeft een moeilijk jaar achter de rug. Door de BSE-perikelen liep de consumptie van rundvlees in een aantal EU-landen fors terug. Vooral in de eerste helft van het jaar hadden de consumenten in Duitsland, Frankrijk en Italië onvoldoende vertrouwen in de veiligheid van het rundvlees. Hierdoor verschoof de consumptie van rundvlees naar varkens- en pluimveevlees. In de tweede helft van het jaar kwam het vertrouwen bij de consumenten in de kwaliteit van het rundvlees langzamerhand weer terug en trad er enig herstel op in de consumptie. De Nederlandse consument reageerde aanzienlijk gematigder op de ontwikkelingen. Aanvankelijk was er wel enige teruggang in de rundvleesconsumptie in ons land, maar er kwam al vrij spoedig een herstel. De consumentenprijs van rundvlees is het afgelopen jaar licht gestegen, die van varkensvlees en pluimveevlees aanzienlijk sterker. De prijsstijgingen van deze vleessoorten waren het grootst tijdens de MKZ-crisis waar Nederland in het voorjaar door werd getroffen (figuur 1). De ontwikkeling van de consumentenprijzen in Duitsland en Frankrijk vertoont ongeveer hetzelfde beeld als van de Nederlandse prijzen.

De hogere consumentenprijzen van varkens- en pluimveevlees liggen in lijn met de ontwikkeling van de producentenprijzen. De producentenprijs van rundvlees geeft echter een tegengestelde ontwikkeling te zien. De prijs van slachtkoeien lag in 2001 gemiddeld 0,75 euro per kilogram geslacht gewicht lager dan in 2000. De veehouders werden in de loop van vorig jaar geconfronteerd met een sterke stijging van de kosten. Het verbod om diermeel in mengvoeders op te nemen had tot gevolg dat het slachtafval door de slachterijen tegen extra kosten moest worden afgevoerd, terwijl het in het verleden juist een positieve bijdrage leverde aan de verwerkingskosten. Bovendien dienden de veehouders in de loop van het jaar de helft van de kosten voor het testen op BSE van runderen die ouder zijn dan 30 maanden te betalen. De MKZ-crisis had tot gevolg dat de kosten voor het reinigen en ontsmetten toenamen en dat er een extra heffing werd opgelegd ten behoeve van het Diergezondheidsfonds. De extra kosten verklaren echter maar een deel van het verschil van de prijsdaling ten opzichte van 2000. Door de forse daling van het rundvleesverbruik in onder andere Duitsland en Frankrijk moesten de runderslachterijen bij de export flinke prijsconcessies doen. De consument in het buitenland toonde een voorkeur voor vlees dat in het eigen land is geproduceerd. Tijdens en na de MKZ-crisis werd door de slachterijen vrijwel niet of slechts in beperkte mate geslacht. Dit had tot gevolg dat de onderbezettingsverliezen opliepen. Over heel 2001 zijn er aanzienlijk minder koeien geslacht dan in 2000. Hierdoor bleef er een groot aanbod van koeien boven de markt hangen, hetgeen een negatief effect op de prijzen had. Door het sluiten van de veemarkten nam de markttransparantie af. De marktprijzen van slachtkoeien zijn zowel in ons land als in Duitsland en Frankrijk aanzienlijk gedaald (figuur 2).

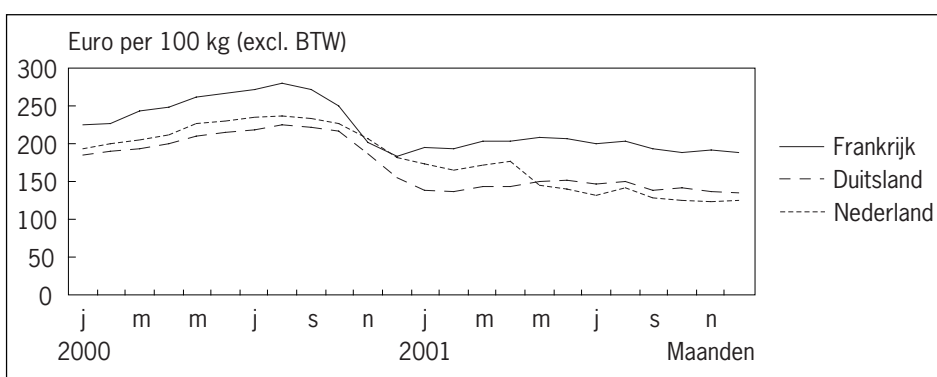
Na de MKZ-crisis is het positieve prijsverschil dat tussen Duitsland en Nederland bestond omgeslagen in een negatief verschil voor ons land. Tevens is het prijsverschil met Frankrijk verder toegenomen. De laatste maanden is het prijsverschil gestabiliseerd. Het vertrouwen van de consument in rundvlees is in Duitsland en Frankrijk langzamerhand weer toegenomen. Hierdoor zijn de exportmogelijkheden van Nederlands rundvlees licht verbeterd. De betere afzetmogelijkheden en een minder dringend aanbod hebben er inmiddels toe geleid dat de prijzen die de veehouders voor hun slachtkoeien ontvangen weer iets is opgelopen.

Meer informatie:

Rapport 5.02.01 *Prijzontwikkelingen in de rundvleesketen*

Figuur 1 Nederlandse consumentenprijzen van magere runderlappen, varkensschnitzel en kipfilet in 2000 en 2001 (euro per kilogram, incl. BTW)

Figuur 2 Prijswontwikkeling van slachtkoeien in Nederland, Duitsland en Frankrijk in euro per 100 kg geslacht gewicht, exclusief BTW, franco slachterij